

Humus¹⁰⁸

Afdelingsblad IVN Maastricht

voorjaar 2021

Beleef de natuur

Bestuur

Voorzitter

Anneke van Montfort 06-11095935 an.van.montfort@hotmail.com

Vice-voorzitter

Irma Kokx 043-3258339* ipa.kokx@gmail.com * na 18.00 uur

Secretaris/ledenadministratie en vertrouwenspersoon v.d. afdeling

Carlo Poolen 043-3626261 ivn.maastricht@home.nl

Penningmeester

Anneke van Montfort

Leden

Gid van Schijndel 06-21253047 gid.van.schijndel@home.nl

Chris van den Ende 043-3638055 chris.vandenende53@gmail.com

Coördinatoren werkgroepen

Werkgroep Publieksactiviteiten

Irma Kokx 043-3258339* ipa.kokx@gmail.com * na 18.00 uur

Werkgroep Jeugd - 'de Jekerdal-scharrelkids'

Vacature (voor inlichtingen: Carlo Poolen)

Werkgroep Flora (WGF)

Vacature (voor inlichtingen: Irma Kokx)

Werkgroep Natuurbeheer (WGNB)

Dirk van de Weijer 043-3617900 bonlogis@hotmail.com

Werkgroep Vogels (WGV)

Janneke Ackermans 06-34832847 wgv.maastricht@gmail.com

Christine Woestenburg 06-11168852

Nico Wetzels 043-3479211

Werkgroep Wandelen met busvervoer

Herman Heemskerk 043-3613565 herman.heemskerk@home.nl

Werkgroep PR

Chrit Merckelbagh 043-3612892 chritm@gmail.com

Werkgroep BOP (Beheer & Onderhoud Projecten)

Chris van den Ende 043-3638055 chris.vandenende53@gmail.com

Projectgroep Tiny Forest + Jubileum

Tineke de Jong 043-3521109 tineke.de.jong@kpnplanet.nl

Secretariaat

Carlo Poolen 043-3626261

postadres: IVN Maastricht, Trichtervoogdenstraat 70, 6223 CT Maastricht

Website www.iun.nl/maastricht

Humus¹⁰⁸

Afdelingsblad IVN Maastricht

Voorjaar 2021

Voorop staat . . .

**...dat we in ons jubileumjaar 2021 zijn aanbeland.
IVN Maastricht bestaat 50 jaar!**

Een jubileum dat we in principe uitbundig willen vieren en waar de jubileumcommissie veel werk in gestoken heeft. Of we alle activiteiten kunnen vieren als gepland zullen we moeten afwachten. Zal het virus een halt toegeroepen worden?

De tijd zal het leren.

De natuur gaat intussen gewoon z'n gangetje. Ook op onze jubileumlocatie 'Eik en Beuk' op de Sint-Pietersberg. Op de omslagfoto zien we deze locatie zoals ze er afgelopen zomer bij lag na een flinke opknapebeurt. De haag gesnoeid, de zitbank weer gefatsoeneerd en de cirkel met silex onkruidvrij gemaakt. Een schitterende plek om even de hectiek van alledag te vergeten en te mijmeren over de kleine dingen die je gelukkig maken.

Alleen...deze plek is nu moeilijk bereikbaar en door de begroeiing in de zomer zelfs onzichtbaar. Daar gaan we dit jubileumjaar iets aan doen. Het gaat een mooi kunstwerk worden, waardoor de toegankelijkheid verbetert. De onthulling gaan we feestelijk vieren op 26 juni, maar daar over meer in de volgende Humus. [Chrit Merckelbagh]

Van de voorzitter

Verrassend, nietwaar? De voorzitter aan 't woord in de Humus! Dat is al lang geleden. Maar dat ik dit nummer inleid heeft een hele bijzondere reden! Wat is er aan de hand?

IVN Maastricht heeft wat te vieren: we bestaan 50 jaar! Een jubileum! En dat jubileum willen we graag samen met jullie vieren, met allerlei activiteiten, een heel jaar lang.

En ... IVN Maastricht trakteert!

Dat begint al met deze Humus volledig in kleur te laten drukken! Mooi hè? Geniet ervan! Na 50 jaar is IVN Maastricht nog steeds springlevend.

Al 50 jaar beleven, genieten en leren natuurliefhebbers laagdrempelig, samen met anderen, van de natuur om ons heen.

Al 50 jaar werken we samen met de Milieufederatie, Natuurmonumenten, CNME, Gemeente Maastricht en anderen, om ons doel te realiseren en dat is beleven, leren, behouden en verbeteren van de natuur.

Al 50 jaar zetten veel leden zich vrijwillig in om leden en ook niet-leden een mooie natuurbeleving te bezorgen.

Al 50 Jaar ontvangen we voor onze projecten financiële steun van sponsors die onze activiteiten een warm hart toedragen. Dat allemaal samen is een traktatie waard.

Dus hebben we een jubileumcommissie ingericht.

De afgelopen jaren, ja je leest het goed 'jaren', heeft de jubileumcommissie een inspirend activiteitenprogramma gemaakt met als thema 'Natuur in de Buurt'. Het programma bouwt voort op de visie 'stadsnatuur', die IVN Maastricht samen met andere partners voor de gemeente ontwikkelde.

Naast die activiteiten willen we nog een tastbare blijvende herinnering aan ons 50-jarig jubileum achterlaten in de vorm van een uitbreiding van onze jubileumlocatie 'Eik en Beuk' op de Sint-Pietersberg. Bij het 25-jarig jubileum in 1996 plantten we bij een prachtig uitzichtspunt over het Jekerdal een eik en een beuk.

Bij ons 40-jarig jubileum in 2011 werd de plek verrijkt met een levend kunstwerk en omgedoopt tot 'Landmark Quarant'aine'. Vanaf toen konden voorbijgangers zittend genieten van het uitzicht. Maar, natuur beweegt, mensen bewegen, wegen ontstaan waar we gaan en niet belopen wegen verdwijnen. Zo raakte onze jubileumlocatie buiten de looproute, werd onbereikbaar en werd aan het oog onttrokken. Daar gaan we verandering in aanbrengen. Ter ere van ons 50-jarig jubileum trakteren we jullie opnieuw met een kunstwerk en een toegankelijke jubileumlocatie.

Dit wordt niet onze enige traktatie! De andere, grote traktatie is: heel veel excursies/ wandelingen.

We openen het jaar met de nieuwjaarswandeling. Vervolgens organiseren we, steeds in een andere buurt in Maastricht, elke maand een excursie/wandeling/fietstocht waarbij het thema uiteraard 'Natuur in de buurt' is en die we gezellig met een drankje afsluiten. Voor mensen uit verzorgingshuizen en mensen die tot de doelgroep van de Zonnebloem behoren organiseren we een 'Natuur op maat'-activiteit. En voor de IVN-afdelingen van de Regio Maas & Mergelland organiseren we de Ster-wandeling.

Er is ook een fotowedstrijd. Leden van IVN Maastricht kunnen foto's insturen. Daarvan worden de 12 beste geselecteerd en tentoongesteld in de Natuurtuinen Jekerdal tijdens de Eindejaarswandeling. Deze foto's komen in een verjaardagskalender die alle leden ter afsluiting van het jubileumjaar gratis ontvangen.

Tot slot trakteren we met allerlei kleine dingetjes als nestkastjes, zaadzakjes, een Steeliep en enkele exemplaren van het door het Historisch Genootschap uitgegeven boek 'Natuur in de buurt'.

Nieuwsgierig geworden? In deze Humus (het eerste jubileumnummer) lees je alles over onze jubileumactiviteiten. Volg ons op de website en let op onze flyers. In 2021 kun je de voortgang en de resultaten van het jubileumjaar volgen, in de jubileumuitgaven van de Humus én op onze website.

Al deze activiteiten en extraatjes zouden zonder sponsoring niet mogelijk zijn. Een woord van dank hiervoor aan de vele sponsors die hun bijdragen hebben toegezegd.

Ik ben trots en blij dat we zo'n mooi jubileumprogramma kunnen bieden. Met of zonder Corona willen we van 50 jaar IVN Maastricht een blijvende herinnering maken.

Anneke van Montfort,
voorzitter

Bestuursberichten

Nieuws van het IVN

IVN Maastricht maakt deel uit van de grote, landelijke IVN-organisatie. De afdeling organiseert haar eigen activiteiten, maar we werken natuurlijk ook samen binnen het IVN. Deze nieuwe rubriek geeft informatie over ontwikkelingen die voor IVN Maastricht interessant zijn.

IVN Nederland

De landelijke organisatie ondergaat een grote verandering. In de huidige situatie is er sprake van de Stichting IVN voor de beroepskrachten en de Vereniging IVN voor de vrijwilligers. Dit komt de samenwerking tussen de beroepskrachten en de afdelingen (die uit vrijwilligers bestaan) niet ten goede. Ook is er soms te weinig aandacht voor het vrijwilligerswerk. Door de splitsing kan de IVN-Ledenraad geen invloed uitoefenen op de activiteiten in de Stichting. Daarom wil men tot één IVN komen door de stichting en de vereniging te laten fuseren. Voor de activiteiten van de beroepskrachten komt een raad van toezicht, onder beheer van de Ledenraad. De positie van de afdelingen verandert niet. Wij blijven vertegenwoordigd in de Landelijke Raad door onze regiovertegenwoordiger. De verwachting is dat de Landelijke Raad eind 2020 een besluit neemt over de voorgestelde fusie.

IVN Regio Maas & Mergelland

IVN Maastricht behoort tot de Regio Maas & Mergelland. Op 7 september is een bijeenkomst geweest van de Regio Maas en Mergelland. We zijn te gast bij IVN Meerssen maar de vergadering is verplaatst naar het gemeenschapshuis de Stip in Meerssen in verband met de Coronamaatregelen. Er is goed nieuws te melden, Ruud Belleflamme is de nieuwe Regiovertegenwoordiger. Minder goed nieuws is dat de meeste activiteiten bij alle afdelingen zijn afgelast als gevolg van de Coronamaatregelen. Daarom kijken de afdelingen vooral vooruit. In 2021 staat de bomenestafette op stapel. Aan alle afdelingen is gevraagd om een activiteit met bomen te organiseren. IVN Maastricht heeft dit ingepast in het jubileumprogramma. Ook de jaarlijks sterwandeling van de regio wordt volgend jaar in Maastricht gehouden in het kader van onze jubileumactiviteiten.

[Carlo Poolen]

ivn natuur
educatie

Wil de Jong overleden

Net voordat deze Humus naar de drukker ging bereikte ons het droevige bericht dat ons mede-redactielid Wil de Jong op 83-jarige leeftijd is overleden.

Wij wensen Tineke en familie veel sterkte. [bestuur en redactie]

Nieuwe leden

In de afgelopen periode hebben zich de volgende nieuwe leden aangemeld: Vero van der Velden, Nannie Floor en Martijn de Nobel. We heten iedereen van harte welkom bij onze vereniging.

Post

In dit overzicht vindt u post die het bestuur van IVN Maastricht in de afgelopen periode heeft ontvangen. U kunt een poststuk opvragen bij de secretaris, Carlo Poolen: * IVN NL: conceptverslag Landelijke Raad juni 2020 * IVN Regio Maas & Mergelland: verslagen regiovergaderingen 8 juni en 7 september * IVN Limburg: Jaarverslag IVN Limburg 2019 * CNME: Jaarverslag 2019 * IVN Eijsden: afdelingsblad De Wissel, september 2020

Contributie 2021

Het bestuur wil de leden en donateurs informeren over de contributiebetalingen in 2021. Bij de leden die automatisch betalen wordt de contributie in de periode januari-februari van de rekening afgeschreven. De overige leden krijgen een e-mail met het verzoek de contributie over te maken. Bij de leden die de Natuurgids ontvangen wordt het bedrag verhoogd met het abonnementsgeld van de Natuurgids. Dit wordt in 2021 verhoogd van € 15,50 naar € 17,00 per jaar. Voor abonnees met een buitenlands adres gaat het abonnement op de Natuurgids € 29,00 kosten in verband met de portokosten. Onze donateurs ontvangen een brief met het verzoek om ons te blijven steunen. Bij een donatie van € 15,00 of meer blijven zij de Humus ontvangen.

Voor leden die via het landelijk IVN betalen verandert er niets.

Automatisch betalen is voor u en voor de vereniging gemakkelijk. Als u er nog geen gebruik van maakt en u wilt overstappen, dat kunt u dit aan mij melden. U ontvangt dan een formulier waarmee u ons opdracht geeft om de contributie te innen. Erg gemakkelijk voor beide partijen.

Namens het bestuur, Carlo Poolen

Jubileum activiteiten

Corona en IVN Maastricht

We gaan ons jubileumjaar in met activiteiten waar Corona-richtlijnen op van toepassing zijn (het is helaas niet anders), zoals: 1,5 m afstand houden en thuisblijven bij ziekteverschijnselen.

Al onze activiteiten gaan door onder voorbehoud. Waarschijnlijk zal het aantal plaatsen beperkt zijn en is opgave vooraf noodzakelijk. Houd daarom de website en de flyers die per mail toegezonden worden goed in de gaten. Hierin komt een link te staan waarmee u zich kunt aanmelden. Voor meer informatie kan contact opgenomen worden met Irma Kokx (e-mail: ipa.kokx@gmail.com).

Zondag 17 januari - Nieuwjaarswandeling: opening Jubileumjaar

Half januari houden wij traditiegetrouw onze Nieuwjaarswandeling. Deze editie wordt een heel bijzondere. Allereerst omdat we niet weten wat onder de Coronamaatregelen mogelijk is, maar vooral omdat dit de aftrap is voor ons jubileumjaar: 50 jaar IVN Maastricht!

We starten om 13.30 uur vanaf de Natuurtuinen Jekerdal en lopen dan een route door Maastricht en de verschillende stadsparken. Na afloop is er een gezellig samenzijn in de Natuurtuinen. De route is ongeveer 6 km

en we verwachten dat deze 2,5 uur gaat duren. De route is vlak en er is onderweg van allestezien.

[Irma Kokx]

Zondag 21 februari - Jubileumexcursie door Heer en de Heeg

Vertrek 13.30 uur bij de Torenmolen aan de Rijksweg bij de Heeg. Einde circa 16.30 uur met een drankje want IVN Maastricht is jarig!

Deze jubileumexcursie biedt u een gevarieerd scala aan interessante stadsnatuur, een bijzonder zicht op een markant landschap EN op kostbare cultuurhistorische elementen in Natuurlijk Maastricht: Nieuwe buurtinitiatieven in de wijk Heer,

zoals een pas aangelegd minibos (Tiny Forest) aan de Kruisweg, een waterbuffer, omringd door een park met natuurlijke speelelementen en kloostertuin Opveld, verscholen liggend aan de Veldstraat, die ook nu nog een prachtige, serene rust uitstraalt. Als we door de wijk De Heeg lopen, valt het vele groen op met als special de (in de zomer) bloemrijke taludwal aan de A2. Aan de oostgrens ziet u een verrassend en weids terrassenlandschap, ontstaan door de vroegere Maas. Tenslotte komen we weer bij ons startpunt: de Torenmolen van Gronsveld, die een bijzonder ijkpunt vormt in dit zuidoostelijk deel van ons mooie en groene Maastricht.

[Marieke Smits en Anton van den Broek]

Zondag 21 maart - Jubileumexcursie door Amby

Vertrek 13.30 uur bij de Hof van Huntjens, Ambyerstraat Noord 74. Einde circa 16.30 uur bij de Eerste Maastrichtse Dahliavereniging (EMDV), Hoovenerweg 35, met een drankje want IVN Maastricht is jarig!

Er zullen onder leiding van gidsen 2 wandelingen van circa 5 km plaatsvinden en een kinderactiviteit.

- Voor de bomenliefhebbers is er de bomenestafette: je ontdekt de oudste boom van Maastricht, je ziet waar een boom met omhooggetrokken knieën staat, er wordt uitgelegd waar die reigers nestelen die het op je vijver gemunt hebben en verder krijg je nog een hele hoop andere leuke wetenswaardigheden te zien (*zie ook pag.13*).

- Natuur en cultuur, samen in één wandeling. De wandeling gaat onder andere langs een terrassenlandschap met Keltische schatten, dwars door een rotstun die internationale aandacht heeft, langs boomgaarden waar een atletiekbaan heeft gelegen, een muur van dakpannen en nog veel meer. Laat je verrassen.
- Er zal een kinderactiviteit plaatsvinden voor de leeftijdscategorie van 6 t/m 12 jaar. Onder professionele begeleiding maken de kinderen een wandeling in het Severenpark en wordt er op een speelse manier uitgelegd wat bomen zoal te vertellen hebben. Ravotten mag en vieze handen is niet erg. [Chris van den Ende]

Zondag 11 april - Kinderactiviteit op landgoed Mariënwaard

Start: 12.00 uur bij Talententuin Maastricht (begin- en eindpunt), Mariënwaard 57, Maastricht. De activiteiten duren tot ongeveer 16.30 uur.

Het derde ommetje in de jubileumreeks heeft een wat ander format dan de overige ommetjes. Het is geen wandeling onder leiding van een gids, maar een aantal activi-

teiten met name gericht op kinderen. Maar ook voor volwassenen valt er voldoende te zien en te beleven. In landgoed Mariënwaard (dat normaal niet voor bezoekers toegankelijk is) kan men een mooie stukje natuur ervaren, waarbij er verschillende posten worden ingericht waar doe-activiteiten plaatsvinden. Wat is er zo al te beleven?

Broodjes bakken, thee zetten met watermunt uit de buurt, thee, koffie, fris bij de kampvuurplek, klimmen in de klimboom, vogels en diersporen spotten bij de Kanjel en nog veel meer. IVN Maastricht is jarig en trakteert, dus gedurende de middag is koffie, thee en limonade gratis te verkrijgen. [Irma Kokx]

Zondag 2 mei - Ardennenwandeling van Stavelot naar Coö

Zondag 2 mei organiseert de werkgroep wandelen met busvervoer een wandeling in de Ardennen vanuit Stavelot via Trois Pont naar Coö. We lopen 2 afstanden, 10 en 15 km. Deze wandeling is het vervolg op de wandeling van 5 mei 2019 en volgt een gedeelte van de lange afstandswandeling GR 56. Na de gebruikelijke koffiepauze in Stavelot - die u wordt aangeboden door jarig IVN Maastricht - gaan we aan de wandel.

Bij de korte afstand van 10 km zijn Chrit en Jan de gidsen en bij de lange afstand van 15 km zijn dat Herman en Jo. Via Bois de L' Abbaye lopen we in zuidelijke richting via Côte de Wanne, die zeer bekend is bij de wielrenners. We volgen het dal van de Amblève tot Trois Pont, waar de wandelaars zich splitsen voor de korte of de lange afstand. De wandelaars van de korte afstand blijven de Amblève volgen tot de watervallen van Coö. Jo en Herman wandelen vanuit Trois Pont een rondje 'onderste bekken' van de water-

krachtcentrale van Coö. Deze centrale werd gebouwd tussen 1967 en 1979. Het water wordt tijdens perioden met laag energieverbruik weer naar de bovenste bekkens gepompt. Het stuwmeer werd aangelegd in een oude meander van de rivier, in de jaren '60 van vorige eeuw. Het is deze meander die in de 18e eeuw werd doorbroken voor de aanleg van de watervallen van Coö. In Coö kunnen we nog nagenieten en uitrusten van deze wandeling. Goed schoeisel en kleding is belangrijk maar ook het lunchpakket niet vergeten. Stipt 16.45 uur vertrekken we weer naar huis.

Wegens de sterk gestegen kosten van de touringcar, bedragen de kosten voor IVN-leden € 18,- en voor niet leden € 20,-.

Graag betalen in de bus met contant geld. Vertrektijden: Emmamplein 08.30 uur, bushalte Wilhelminasingel 08.40 uur en Akersteenweg 08.50 uur.

Voor opgave en informatie: Herman Heemskerk (tel: 043-3613565), graag per e-mail: herman.heemskerk@home.nl [Herman Heemskerk]

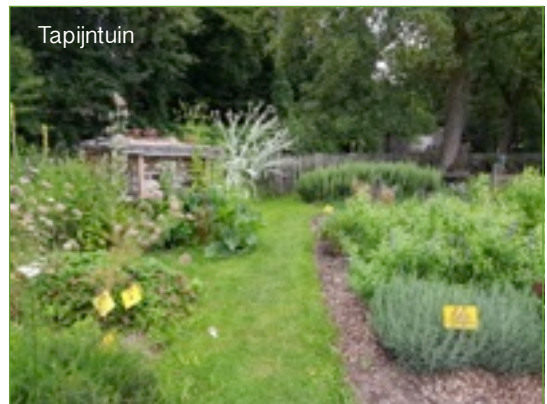
Zondag 16 mei - Jubileumexcursie door stadspark en Jekerkwartier

Vertrek 13.30 uur bij Brasserie Tapijn op voormalig terrein Tapijnkazerne. Einde circa 15.30 uur bij Brasserie Tapijn met een drankje want IVN Maastricht is jarig!

Natuur in de stad. Je moet even de gebaande (winkel)paden verlaten, en met andere ogen kijken, maar dan zie je dat ook in de stad mens en natuur goed kunnen samenleven. Of sterker nog, dat ook in de stad, de mens onderdeel uitmaakt van de natuur want die natuur trekt zich niets aan van de bordjes 'bebouwde kom'; die komt overal.

Op dit ommetje van ongeveer 5 km nemen we je mee door het hart van de stad en laten we je zien wat er allemaal aan natuur in de stad is. Droogtemin-

nende Muurbloemen – door de Romeinen geïmporteerd – op de middeleeuwse stadsmuur, waterminnende planten bij een watermolen, zeldzame bomen in het Stadspark, tuinen met wilde planten uit het Heuvelland. [Rob Jansen]

Jubileum-tips!

Jubileumjaar 2021 - Natuur in de buurt

We zijn al een jaar bezig met het voorbereiden van ons 50-jarig bestaan, met name de excursies zijn uitgewerkt en worden straks digitaal op de website geplaatst. In het middenkatern zijn de geplande activiteiten te lezen.

Het bestuur begint in januari met de Nieuwjaarswandeling vanuit de Natuurtuinen, ons vast uitgangspunt voor vele activiteiten. Daarna is er iedere maand een excursie door één of meerdere wijken, waar verschillende soorten natuur en ook de initiatieven van andere wijkbewoners de aandacht krijgen. En bij iedere excursie hoort een traktatie, want wie jarig is trakteert. Laat u verrassen!

Halverwege in juni is er een ledendag met film, het onthullen van een kunstwerk bij onze jubileumlocatie Eik en Beuk en een gezellig samenzijn.

Bij het schrijven van dit artikel weten we nog steeds niet wat er allemaal door kan gaan en zo ja, met hoeveel personen per groep. We gaan zeker met aanmeldingen werken via een link want dan kunnen we de groepsgrootte van te voren bepalen.

Er is ook hard gewerkt om dit financieel mogelijk te maken, daarom zijn wij blij dat tot nu

toe diverse bijdragen zijn toegezegd van o.a.: **Gemeente Maastricht, Van Dijk Nijkamp stichting (fonds NME), Stichting Kanunnik Salden/Nieuwenhof, Natio-nale Postcode Loterij, Buurtfonds en IVN District Limburg (regiobudget).**

[Tineke de Jong]

Jubileum fotowedstrijd

Zoals in de vorige Humus al aangekondigd houden we een Jubileum fotowedstrijd. Alle leden van IVN maastricht kunnen meedoen.

Kijk voor de voor de spelregels op de website: www.ivn.nl/maastricht.

[Chrit Merckelbagh]

Jubileumactiviteit van de werkgroep vogels: Vogelmarathon

Door leden van de vogelwerkgroep worden activiteiten voorbereid voor het jubileum in 2021. Ten gevolge van de situatie vanwege Corona zullen een aantal activiteiten niet doorgaan (de vogelkunstmarkt) of pas later uitgevoerd gaan worden (bijvoorbeeld de lezingen over vogels, een reünie van oud-cursisten van de basiscursus vogels).

Wat we wél willen laten doorgaan in juni 2021 is een grootschalige telling van vogels in de gemeente Maastricht. Dat gaat gebeuren op zaterdag 29 en zondag 30 juni, 24 uur lang. Uiteraard onder het voorbehoud dat Corona zodanig is teruggedrongen, dat het op een veilige manier kan gebeuren.

De opzet is als volgt: groepen van maximaal 6 personen kunnen zich inschrijven en gedurende 24 uur op pad gaan om zoveel mogelijk vogelsoorten te inventariseren in de gemeente Maastricht. De groepen kunnen zelf een tijdrooster maken en gebieden verdelen, zodat een zo groot mogelijk bereik kan worden behaald, zowel in tijd als wat betreft de verschillende biotopen. Behalve dat dit een zeer spannende activiteit kan zijn, zal het ook veel nuttige gegevens opleveren over de vogelsoorten die in Maastricht waargenomen kunnen worden. Begin 2021 zullen diverse organisaties in en rond Maastricht een uitnodiging ontvangen om hieraan deel te nemen. We denken aan vogelwerkgroepen van IVN-afdelingen en aan de Vogelwacht. Ook zal contact gezocht worden met pers en media om deze activiteit te promoten. [René Pirson]

Modanne - Atelier
Kledingreparatie
Kledingontwerp
Workshops

Annette Pieters
Velijndonk 20
6218 GK
Maastricht

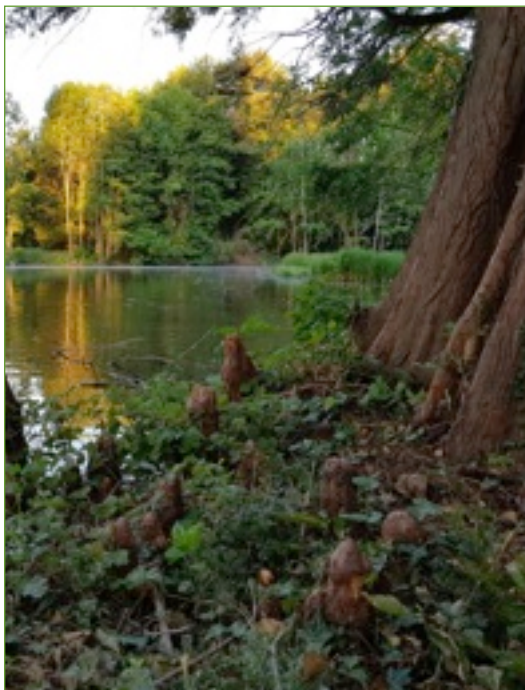
06-38207602 | modanne.atelier@gmail.com | www.modanne.nl

Bomenfestival Limburg

Na de succesvolle estafettes, Bloeiende Bermen en Nectarkroegentocht werd het tijd als IVN Limburg weer eens iets gezamenlijks te doen. Dat werd een bomenestafette, passend bij het streven 1 à 2 miljoen bomen te planten en daar aandacht voor te vragen. Alle 33 afdelingen in Limburg doen hier aan mee. Helaas zal het wel financieel op een laag pitje uitgevoerd moeten worden, want er is geen subsidie voor verkregen in tegenstelling tot vorige estafettes waarbij dat wel het geval was.

De estafette zou rond boomfeestdag half maart van start gaan. Als IVN Maastricht trappen wij af met de eerste excursie, gecombineerd met de jubileumexcursie door Amby (zie bladzijde 7). Amby heeft de oudste boom van Maastricht, het Severenpark is qua bomen ook apart en vergeet niet de bomen bij landhuizen. Dus genoeg te beleven rond bomen. Zelfs is er een extra activiteit voor de jeugd met dit thema: een bosbeleving in het Severenbos.

[Tineke de Jong]

Cursussen Workshops Lezingen

Aandacht voor bomen bij de cursisten van de landschapsgidsenopleiding

Voor alle cursussen gold aanpassen, nieuw programma maken, afblazen, alternatief programma aanbieden, ook weer afblazen na twee leuke excursies, en nu weer er op uit met 2 personen aan de hand van een digitaal ommetje met tig vragen om toch iets te kunnen overbrengen. Hopelijk biedt het nieuwe jaar weer mogelijkheden. Wat nog wél mogelijk was, was om de bomenbuitenles in de herfst nu ook aan te bieden voor de landschapsgidsen. Irma en Tineke gingen met twee groepjes van ca. 5 mensen op pad, meer mocht niet. Maar door het enthousiasme en leergierigheid van de betrokkenen werd het een leuke les en waren we blij dat we dit nog net wél konden uitvoeren. De Natuurtuinen met veel bomen en de groenstroken van de gemeente met een groot verschil in diversiteit aan struiken bood genoeg stof. Twaalf verschillende soorten in de ene groenstrook t.o.v. zes in de andere groenstrook zetten hen tot nadenken.

[Tineke de Jong]

Nieuw

Cursus Stadsnatuur

Zoals in de vorige Humus al is aangegeven vindt gedurende het hele Jubileumjaar een cursus stadsnatuur plaats met 9 binnen- en 9 buitenlessen (op dinsdag en zaterdag) met evenzovele natuuronderwerpen. Een lespakket bestaat uit 1 binnen-/theorieles en 1 buiten-/praktijkles. Per lespakket kan ingetekend worden. Kosten: per lespakket € 7,50 voor IVN-leden, € 10,- voor niet-leden. Alles onder enig voorbehoud vanwege het Coronavirus. Voor deze activiteiten is vooraf aanmelden verplicht via een link. Meer informatie volgt ruim op tijd via onze e-mailservice en website.

De cursus bestaat uit de volgende lespakketten met bijbehorende data. De lessen op de dinsdag starten om 20.00 uur (tot ongeveer 22.15 uur) en worden gegeven in de Groene ruimte van de Natuurtuinen Jekerdal (Drabbelstraat 7, Maastricht). De buitenlessen op zaterdag beginnen steeds om 09.30 uur (tot ongeveer 12.00-12.30 uur) en vertrekken van verschillende locaties die per lespakket bekend worden gemaakt. Omdat ook vleermuizen en nachtvinders belangrijke dieren in de stad zijn doen we mee aan de landelijke activiteiten in het kader van de Nacht van de Vleermuis (eind augustus) en de landelijke Nachtvindertelling (begin september). [Irma Kokx]

Thema	Dinsdag lessen	Zaterdag lessen
Geologie	2 februari	6 februari
Landschap	2 maart	6 maart
Vogels	6 april	10 april
Bomen	4 mei	8 mei
Water	8 juni	12 juni
Flora	6 juli	10 juli
Kaart, kompas & GPS	7 september	18 september
Diersporen	12 oktober	16 oktober
Natuurbeheer	2 november	6 november

Vragen staat vrij

Een IVN-er die niet nieuwsgierig is, wij kunnen het ons nauwelijks voorstellen. De natuur barst van de interessante dingen en je zult vast en zeker wel eens wat tegenkomen en je afvragen naar het hoe en waarom ervan. Maar waar moet je met je vraag naar toe?

In onze vereniging is ontzettend veel vakkennis aanwezig, op allerlei gebied en wij helpen graag om jouw vraag een passend antwoord te geven. Dus: heb je een vraag? Stel hem gerust per e-mail naar: ivn.maastricht@home.nl. We nemen dan contact met je op. En als er veel vragen komen, wordt het misschien wel een vaste rubriek in de Humus, want we delen graag onze kennis. De eerste vraag is ondertussen al gesteld en het antwoord daarop is bekend. Vraag en antwoord staan hieronder opgenomen.

Vraag aan IVN Maastricht:

In mijn tuin staat een gele bloem. Ik heb een instantie gevraagd om aan de hand van een gemaakte foto de bloem te identificeren. Het antwoord was: Helianthus, zonnebloem (hongervorm). Wat is hongervorm?

Antwoord van de werkgroep Flora:

De werkgroep Flora heeft zich over de vraag gebogen wat een hongervorm bij planten betekent. Dit viel nog niet mee omdat in geen enkele Flora of Botanisch woordenboek hier iets over vermeld stond. Een lid van de werkgroep dacht zelfs dat het slechts een gezegde was waarmee wordt aangegeven dat iemand een verlangen heeft naar iets (naar iets hongeren). Bron hiervoor is de Maastrichtse diksjenaer. Na wat speurwerk kwamen we tot de conclusie dat het gaat om minder goed ontwikkelde planten. Dit komt o.a. voor bij holwortel en voorjaarshelmbloem. Voorjaarshelmbloem heeft normaal 5-20 bloemen, de 'Hongervormen' 3-5. Ongunstige omstandigheden kunnen ervoor zorgen dat een plant niet tot volle bloei en grootte komt.

Interessant zou zijn om te weten of dit een genetische mutatie is of een vorm die alleen anders is door de schrale omstandigheden. We denken dat het gaat om het laatste, maar omdat bij paardenbloemen hier een microsoort van gemaakt is (schrallandpaardenbloem en moeraspaardenbloem) kan het ook om een genetische mutatie gaan. We houden het erop dat de verklaring is dat een hongervorm van een plant een niet goed ontwikkelde plant is vanwege ongunstige groeiomstandigheden.

[de redactie]

Projecten

Afronding project Tiny Forest

Ondanks de Corona zijn er dit jaar toch 3 Tiny Forest's aangelegd. Na de aanleg van de eerste in 2019 in Malberg, volgde in maart 2020 'Het Kruisbos' naast de Suringarschool aan de Demertstraat in Heer. Helaas toen zonder kinderen. Dit wordt wel nog met de kinderen ingewijd, maar de school doet dat liever in het voorjaar van 2021.

De andere twee zijn aangelegd in november, gelukkig wel met de kinderen. Tiny Forest 'De Geluksvogel' samen met de kinderen van de gelijknamige school langs het spoor in Limmel en Tiny Forest 'De Vlinder' door de kinderen van de Vlinderboom langs de Keerderstraat. Bij deze laatste locatie komt ook nog een bloemrijk grasland.

Zowel het boek 'Natuurlijk Maastricht' als ons jubileumprogramma besteden er aandacht aan. We zullen met kinderen uit de omgeving in deze minibosjes op zoek gaan naar kleine beestjes. De schoolkinderen gaan met de klas zelf drie keer per jaar onderzoeken hoe snel de boompjes groeien en ook welke beestjes het bosje al veroverd hebben. Het CNME gaat samen met de school de bosjes onderhouden, en over 10 jaar zal er een volwassen bos staan. [Tineke de Jong]

Tiny Forest 'De Geluksvogel'

Tiny Forest 'De Vlinder'

Van her en der

Nieuw.....het boek 'Natuurlijk Maastricht'

Compacte stad in een weids landschap

9 December verschijnt bij de Stichting Natuurpublicaties Limburg een nieuw boek met als titel 'Natuurlijk Maastricht, Compacte stad in een weids landschap'. Dit boek is geschreven door ruim 25 auteurs en stond onder redactie van Gerard Majoor, Olaf Op den Kamp, Tineke de Jong, Maurice Martens en Roy Erkens.

Doordat niet alleen de bekende natuurgebieden zoals de Sint-Pietersberg werden beschreven, maar ook onbekendere gebieden zoals Bosschereiland, de Kanjel of stadsnatuur en parkjes in wijken geeft het boek een compleet beeld van hoe natuurlijk Maastricht is. Dit betekende wel 590 pagina's ingedeeld in 25 hoofdstukken en 34 extra kaders over specifieke onderwerpen variërend van Fladderiep tot Gele Kwikstaart en voorzien van 1400 foto's. Het is een compleet naslagwerk geworden.

Van IVN Maastricht hebben Carlo Poolen, Pieter Caljé, Karin Coenen, Henny Kloosterboer, Janneke Ackermans, Ger Beckers, Maurice Martens, Herman van Wissen, Tineke en Wil de Jong hieraan bijgedragen.

Het boek is tevens een basis voor ons jubileumprogramma 'Natuur in de buurt' met iedere maand een excursie en een paar extra activiteiten (zie jubileumprogramma).

Daarnaast bestaat de mogelijkheid om zelf een bezoek te brengen aan de beschreven gebieden middels een op kaart ingetekende wandelroute.

Deze wandelkaart kan als PDF, evenals de GPX-tracks, vanaf de website <https://nhgl.nl/publicatie/overigen#natuurlijk-limburg> worden gedownload.

De prijs van het boek is bewust laag gehouden zodat iedereen kennis kan nemen van de Maastrichtse natuur. Natuurlijk Maastricht kost € 19,50. Indien u interesse heeft in deze uitgave, verzoeken we u dit bedrag over te maken op rekening NL31INGB0000429851 (BIC: INGBNL2A) ten name van het Publicatiebureau Natuurhistorisch Genootschap te Roermond. De boeken kunnen worden afgehaald bij het

kantoor van het Natuurhistorisch Genootschap, Kapellerpoort 1 te Roermond (na telefonische afspraak via tel. 0475-386470) of in het Natuurhistorisch Museum, de Bosquetplein 6 te Maastricht. Bij toezending komt hier een bedrag van € 8,25 (buiten Nederland € 10,00) bij. Vermeld bij uw bestelling de titel van de publicatie en daarnaast uw adres, postcode en woonplaats. Het boek is ook in boekwinkels te koop. [Tineke de Jong]

In gesprek met een kasteelheer

In het kader van ons jubileum in 2021 zijn we met enkele collega-IVN'ers maanden geleden begonnen om in Amby langs markante punten een wandelroute uit te stippen. Eerst op papier en daarna 'in het veld'. Tos, Dirk en ik hebben de route inmiddels wel een keer of 4 gelopen. Steeds kwamen er nieuwe interessante punten bij, maar je moet een keer ophouden want de wandeling moet natuurlijk niet té

lang gaan duren. Het uiteindelijke resultaat is dat de route langs 20 markante locaties voert waar we informatie over hebben vergaard. Soms lag de informatie voor het oprapen maar andere keren werden we door ons speurwerk verrast. Eén verrassing wil ik wel verklappen.

Een flamboyante bewoner van Amby zal het even van de IVN-gids overnemen. Hoezo? De wandeling voert onder andere langs Villa Ravecamp. De villa wordt bewoond door een zeer gepassioneerde en welbespraakte eigenaar die veel geschiedkundige feiten over de villa en het voormalige kasteel Ravenhof kan vertellen. Hij zal de wandelaars op zijn cour ontvangen en even als 'gids' functioneren. Toen Tos, Dirk en ik in juni van dit jaar in de villa werden ontvangen om ons voorstel bij de heer des huizes toe te lichten werden we verrast door zijn enthousiasme. Ons voorgenomen bezoekje van 30 minuten duurde uiteindelijk twee uur. Ik hoop dat de tijd die hij straks neemt om de wandelaars te informeren 'binne de sjräöm' blijft. Och ja, en anders loopt het maar wat uit. Ons werkgroepje heeft leuke herinneringen aan het voorbereiden van de wandeling, en zeker aan deze 'kasteelheer'. [Chris van den Ende]

Afdelingsactiviteiten

* Jubileumjaar - IVN Maastricht - 50 jaar *

Januari

za	02	09.30	Werkgroep Flora: activiteit nader te bepalen
wo	06	20.00	Bestuursvergadering
di	12	20.00	Werkgroep Vogels: bijeenkomst - Natuurtuinen Jekerdal
za	16	09.30	Werkgroep Natuurbeheer: snoeien op nader te bepalen plek
wo	20	20.00	Werkgroep Flora: Natuurtuinen Jekerdal
za	30	09.00	Werkgroep Vogels: Excursie - plaats nog te bepalen

Februari

wo	03	20.00	Coördinatorenoverleg: Natuurtuinen Jekerdal
za	06	09.30	Werkgroep Flora: activiteit nader te bepalen
di	09	20.00	Werkgroep Vogels: bijeenkomst - Natuurtuinen Jekerdal
za	20	09.30	Werkgroep Natuurbeheer: snoeien op nader te bepalen plek
wo	24	20.00	Werkgroep Flora: Natuurtuinen Jekerdal
zo	28	09.00	Werkgroep Vogels: Excursie - plaats nog te bepalen

Maart

wo	03	20.00	Bestuursvergadering: Natuurtuinen Jekerdal
za	06	09.30	Werkgroep Flora: activiteit nader te bepalen
di	09	20.00	Werkgroep Vogels: bijeenkomst - Natuurtuinen Jekerdal
za	13	09.30	Werkgroep Natuurbeheer: snoeien op nader te bepalen plek
wo	17	20.00	Werkgroep Flora: Natuurtuinen Jekerdal
za	27	09.00	Werkgroep Vogels: Excursie - plaats nog te bepalen

April

za	03	09.30	Werkgroep Flora: activiteit nader te bepalen
wo	07	20.00	Bestuursvergadering: Natuurtuinen Jekerdal
za	10	09.30	Werkgroep Natuurbeheer: snoeien op nader te bepalen plek
di	13	20.00	Werkgroep Vogels: bijeenkomst - Natuurtuinen Jekerdal
wo	21	20.00	Werkgroep Flora: activiteit nader te bepalen
zo	25	09.00	Werkgroep Vogels: Excursie - plaats nog te bepalen

Mei

za	01	09.30	Werkgroep Flora: activiteit nader te bepalen
za	08	09.30	Werkgroep Natuurbeheer: snoeien op nader te bepalen plek
wo	12	20.00	Bestuursvergadering: Natuurtuinen Jekerdal
di	11	20.00	Werkgroep Vogels: bijeenkomst - Natuurtuinen Jekerdal

Publieksactiviteiten

* Jubileumjaar - IVN Maastricht - 50 jaar *

Januari

zo 17 13.30 Nieuwjaarswandeling - vertrek: Natuurtuinen Jekerdal (zie pag. 6)

Februari

di 02 20.00 Cursus Stadsnatuur - Lespakket 1 - Geologie theorie - Natuurtuinen Jekerdal (zie pag. 14)

za 06 09.30 Cursus Stadsnatuur - Lespakket 1 - Geologie praktijk - Natuurtuinen Jekerdal (zie pag. 14)

zo 21 13.30 Jubileumexcursie door Heer en de Heeg - vertrek Torenmolen a.d. Rijksweg (zie pag. 7)

Maart

di 02 20.00 Cursus Stadsnatuur - Lespakket 2 - Landschap theorie - Natuurtuinen Jekerdal (zie pag. 14)

za 06 09.30 Cursus Stadsnatuur - Lespakket 2 - Landschap praktijk - Natuurtuinen Jekerdal (zie pag. 14)

zo 21 13.30 Jubileumexcursie door Amby - vertrek Hof van Huntjens - Ambyerstr. Nrd. (zie pag. 7)

zo 21 13.30 Bomenestafette - vertrek Hof van Huntjens - Ambyerstr. Nrd. (zie pag. 7 en 13)

zo 21 13.30 Kinderactiviteit Severenpark - vertrek Hof van Huntjens - Ambyerstr. Nrd. (zie pag. 7)

April

di 06 20.00 Cursus Stadsnatuur - Lespakket 3 - Vogels theorie - Natuurtuinen Jekerdal (zie pag. 14)

za 10 09.30 Cursus Stadsnatuur - Lespakket 3 - Vogels praktijk - Natuurtuinen Jekerdal (zie pag. 14)

zo 11 12.00 Jubileumkinderactiviteit op landgoed Mariënwaard (zie pag. 8)

Mei

zo 02 08.30 Ardennenwandeling met busvervoer Stavelot - Coö (zie pag. 9)

di 04 20.00 Cursus Stadsnatuur - Lespakket 4 - Bomen theorie - Natuurtuinen Jekerdal (zie pag. 14)

za 08 09.30 Cursus Stadsnatuur - Lespakket 4 - Bomen praktijk - Natuurtuinen Jekerdal (zie pag. 14)

zo 16 13.30 Jubileumexcursie door stadspark en Jekerkwartier - vertrek Brasserie Tapijn (zie pag. 10)

Voor alle publieksexcursies geldt dat deze gratis zijn, maar vanwege het Coronavirus is online aanmelden verplicht. Mochten de maatregelen wijzigen dan wordt dit via de website bekend gemaakt. Graag op tijd bij het vertrekpunt zijn.

*

Kijk op www.ivn.nl/maastricht voor eventuele wijzigingen in de activiteiten

*

Parkeer voor Natuurtuinen Jekerdal s.v.p. aan de Mergelweg. Boete parkeren in de Drabbelstraat: € 75,- !!

Uit je dak prijs

Ondanks de Corona zijn er enkele activiteiten tóch doorgegaan met name in de periode dat we even wat meer lucht kregen.

De gemeente had een wedstrijd uitgeschreven voor de 'Uit je dak prijs'. Wie heeft het groenste, duurzaamste balkon, dakterras of sedumdak ingericht? Een jury van 5 mensen, waaronder Tineke beoordeelden de meer dan 35 inzendingen. Het was moeilijk om een keuze te maken, want het varieerde van een heel groot balkon rondom een appartement, tot een Frans balkonnetje van nog geen vierkante meter, en die won ook nog in haar categorie. Knap hoe iemand dit balkonnetje groen had ingericht, rekening houdend met planten voor bijen, regenwater als drinkbak voor vogels enz.. Zo'n wedstrijd stimuleert mensen wel om het stenig milieu meer groen in te richten. Dit thema past ook bij onze stadsnatuurvisie. De prijswinnaars kregen aandacht in de krant en de prijzen werden onder het genot van streekproducten in de Natuurtuinen genuttigd.

[Tineke de Jong]

Met de landschapsgidsen naar het plateau van Caestert

De landschapsgidsen krijgen ieder jaar een bijscholingsprogramma aangeboden. Zo ben ik gevraagd om een excursie naar het plateau van Caestert te verzorgen op 3 mei. Helaas gooit Corona roet in het eten, maar op zaterdag 29 augustus hebben we het toch maar gewaagd. We vertrekken vanuit Kanne. Omdat we in België zijn, mogen maar 10 mensen in een groep lopen. Dit hebben we opgelost door de route 2 keer te lopen. Het doel van de excursie is de 'Verloren vallei', dat is een kloof van ongeveer 10-30 meter breed en meer dan 100 meter lang in de helling van de Sint- Pietersberg. De vallei is ontstaan door de mergelwinning in dit gebied. In de wanden zie je enkele gangen van de gangenstelsels van Caestert. De bodem is bedekt met allerlei planten waaronder veel tongvaren en de bomenkruinen dekken de vallei toe. Het is een bijzondere plek en zelfs voor mensen die er al vaker zijn geweest hangt er een mysterieuze sfeer. Naast de verloren vallei besteden we ook aandacht aan het verdwenen kasteel van

Foto: Wikipedia/Romaine

Caestert, de enorme dolines in het bos en de Keltische hoogteburcht annex Romeinse legerplaats. Ook genieten we van de prachtige vergezichten over het Maasdal en Jekerdal. Na afloop krijgen we koffie en vlaai in de plaatselijke ijssalon. Om op het terras te komen moeten de mondmaskers op. Gelukkig mogen ze weer af zodra we zitten.

Na een half jaar gedwongen rust is het heerlijk om weer met een groep mensen door onze prachtige omgeving te wandelen. Tijdens het voorlopen liet de zool los van een van mijn wandelschoenen. Gelukkig is dit niet een week later gebeurd tijdens de excursies.

[Carlo Poolen]

Mijn hotel in Corona-tijd

In de zomer ben ik in Amby een hotel begonnen met 175 kamers. Gewoon, ik heb een windlicht (kaarslantaarn) aan de binnenkant van enkele eikenhouten planken voorzien, daarin zowel grote als kleine kamers gemaakt en vervolgens een van de glasplaten geheel verwijderd om daarmee een royale entree voor de gasten te bewerkstelligen. Een hotel, pal naast mijn huis, met 7 x 25 kamers en allemaal zicht op een fraaie tuin.

Toen het hotel in mei klaar was en werd geopend waren er geen gasten aangezien de doelgroep waar het hotel voor is bestemd altijd in het voorjaar komt. Echter ....., op 6 augustus zit ik met mijn vrouw en twee vrienden 's avonds op ons terras van een stukje vlees en een drankje te genieten toen mijn vrouw rond een uur of negen ineens zei "volgens miech is dao un veugelke ingevloge" en wees met een verbaasd gezicht naar ons nieuwe hotel. Stel je voor dat het waar is. Iedereen was meteen in opperste concentratie en in afwachting van het moment dat 'ut veugelke' naar alle waarschijnlijkheid het hotel zou verlaten. Niemand van ons viere zag echter iets uit het hotel

komen, dus zat er maar één ding op: er naartoe gaan en voorzichtig bij de hoofdingang een blik naar binnen werpen. Zo gezegd, zo gedaan. En ja hoor, warempel, er zat een koolmees op zijn kont in de lounge van het hotel en gaf niet de indruk om op te staan!

Het werd donker. Mijn gasten gingen naar huis, mijn vrouw en ik gingen naar bed en de koolmees had zijn ogen al een hele tijd dicht. In diepe slaap, of misschien ziek met een vervelende afloop in het verschiet? Ik wist het niet. Morgen zien we wel weer.

De volgende ochtend was de lounge van ons hotel leeg. Vogel Mees was uitgevlogen en dus niet ziek. Maar wat zou vogel Mees die avond

doen? Ergens anders overnachten of weer in ons hotel? Het bleef die avond bij een leeg hotel. Alle kamers waren leeg en in de lounge was geen fluit te doen. Hoe exploiteer je een leeg hotel zonder Corona-subsidie van de Rijksoverheid?

Echter ....., de dag daarna, ongeveer de zelfde tijd, tegen een uur of negen in de avond kwam Mees weer aangevlogen. Effe kijken, effe inspecteren of het hotel open is en tjoep naar binnen. Mees was weer terug! Ik vind het zo bijzonder. Hoezo, natuur in de buurt?

Het hotel heeft in het midden van de lounge een pin. Bij de vorige bestemming van het hotel diende die pin om er een kaars op vast te zetten. Na de tweede overnachting van Mees heb ik die pin verwijderd; licht toch nét wat comfortabeler. Als Mees vanavond wéér komt overnachten ga ik een stukje voor de Humus schrijven. [Chris van den Ende]

Buurtbewoners-werkgroep Groen Campagne

In het Jubileumjaar van IVN Maastricht is het thema 'Natuur in de buurt'. IVN Maastricht zoekt nadrukkelijk naar samenwerking met buurtinitiatieven om dit thema gestalte te geven en wil dit in het jubileumjaar intensiveren. Bij de jubileumexcursies laten we zien hoe en met wie we samenwerken en in de Humus zullen we dit vaker toelichten. Met buurtnetwerk Campagne werken we al regelmatig samen (*zie de wijnwandeling op pag. 28*) en de werkgroep Groen Campagne van de buurtbewoners is er een onderdeel van.

De werkgroep is beheerder van een deel van het openbaar groen in Wolder/Campagne en onderhoudt dat groen in zelfbeheer middels een maandelijks 'schoffelploeg' en via deelname door buurtbewoners aan 'NL Doet' en Burendag. Ook zijn op wisselende plekken met steeds andere 'buren' bollen geplant. Met de 'schoffelploeg' plus andere buurtbewoners worden ook de eigen Limburgse fruitbomen en bessenstruiken gesnoeid, heggen geknipt, de holle weg (Winterslag) onderhouden en het Kabouterpad bijgehouden. In 2020 is samen met het CNME gestart om de holle weg Winterslag te ontdoen van brandnetels en zo ruimte te creëren voor wilde bloemen, die aantrekkelijk zijn voor bijen. Samen met de gemeente wordt gekeken of meer bermen in - ecologisch - beheer kunnen worden genomen. De Werkgroep Groen werkt met Kindcentrum Wolder samen aan educatieprojecten in het beheer van 29 vogelnestkastjes, aan lessen over tuinvogels en aan vogeltellingen. Groen Campagne heeft in de 'schapenwei' een bijenhotel gebouwd. Bij veel activiteiten ondersteunt ook de Scouting. Op initiatief van een aantal bewoners organiseert de werkgroep jaarlijks een fotowedstrijd die de trots op de wijk documenteert.

[Gid van Schijndel]

Maak een mooie foto

Heb jij ook een mooie foto van de natuur gemaakt en wil je die met andere lezers van de Humus delen? Stuur de foto dan naar ons redactieadres en in de eerstvolgende Humus zullen we de foto dan een prominent plekje geven.

Anoniem of met je naam, wat je wilt.

Redactieadres: chris.vandenende53@gmail.com

Of misschien wil je meedoen aan onze fotowedstrijd in het kader van ons jubileum. Lees hier meer over op onze website: www.ivn.nl/maastricht

Of wil je alle twee, Humus en fotowedstrijd? Het kan. [Chris van den Ende]

Logboek werkgroepen

_ Werkgroep Publieksactiviteiten

Zaterdag en zondag 29/30 augustus - Nacht van de Vleermuis

Vleermuizen zien jagen op voedsel?

Elk jaar worden in het laatste weekend van augustus op veel plekken in Nederland vleermuisexcursies en -activiteiten georganiseerd, zo ook bij IVN Maastricht. Rond de klok van acht uur verzamelden zich 15 deelnemers, die zich via de site van IVN Maastricht hadden aangemeld, bij het gebouw met de klok op het terrein van de voormalige Tapijnkazerne. Het was een aangename temperatuur rond de 20 graden en geen neerslag. Na een korte introductie en het benadrukken van het in acht nemen van de covid-19 regels startten wij de vleermuisexcursie rond 20.25 uur, het tijdstip waarop de zon onderging.

Met behulp van kleine apparaatjes (batdetectors) die de uitgezonden ultrasoon geluiden van vleermuizen omzetten naar voor ons mensen hoorbaar geluid, werden er jagende dwergvleermuizen opgemerkt bij de gebouwen langs de

Sint Hubertuslaan. De deelnemers werden enthousiast toen er vleermuizen voor hen uit vlogen en ook op ooghoogte vliegende capriolen uithaalden want ze waren op jacht naar hun voedsel, de vliegende insecten. Boven in de boomtoppen waren ook meerdere vleermuizen aan het jagen. Aangekomen bij het riviertje de Jeker werden over het water scherende Watervleermuizen gespot. Watervleermuizen zijn makkelijk te herkennen door het regelmatig voorbijvliegen en zoals een schaatsenrijder zijn ovaaltjes schaatst over het ijs, zo doet de watervleermuis zijn buikje vullen. Tijdens de scherende vlucht over het wateroppervlak schept een Watervleermuis met zijn achterpoten de insecten op en vliegt hij door om zonder concurrentie van andere vleermuissoorten zijn jacht voort te zetten. Er waren ook momenten dat deze vleermuis zijn wit buikje toonde.

Een jonge deelnemer wilde nog meer soorten ontdekken; al wandelend werd zijn batdetector op 28 kHz afgestemd. Tijdens onze wandeling langs de Jeker stelden wij ons op op de brug om vleermuizen te spotten die ónder de brug door vlogen. Ook stonden wij stil bij de vele monitoringsaspecten die zijn uitgevoerd in en rond de Tapijnkazerne en het stadspark.

In de buurt van de Berenkuil werd met de batdetector van de jonge deelnemer het geluid opgevangen van de Laatvlieger; een grotere soort vleermuis die door zijn lichaamsbouw niet tussen struiken door vliegt maar liever in open vrije ruimte vliegt. Na een korte wandeling kwamen wij terug op het Tapijnterrein en sloten de excursie af ter hoogte van het informatiebord over Natuurgluren bij de taverne. Alle deelnemers kregen een zoekkaart van de meest voorkomende vleermuizen, een flyer over hoe om te gaan met vleermuizen in de directe woonomgeving en informatie over Covid-19.

Op zondagavond 30 augustus was de animo minder aangezien de weersvoorspellingen aangaven dat het die dag zou regenen, de temperatuur zou zakken tot 14 graden en er een windkracht 4 zou zijn. De zeven deelnemers die zich hadden aangemeld had ik een berichtje gezonden dat ik wél op de afgesproken tijd en plaats aanwezig zou zijn om documenten te overhandigen. Rond de klok van 20.00 uur regende het stevig en er stond een harde wind. Onder het afdak van de voormalige BOS-pomp stonden wij droog, 1 persoon kwam zich afmelden en nam de flyers mee naar huis. Nieuwsgierig of er toch nog gevlogen werd door vleermuizen hebben wij met zijn zessen alsnog gewandeld en getracht veermuizen te spotten. En ja hoor, ondanks de regen en koude hadden wij nog enkele vleermuizen gespot. Deze laatste excursie was ondanks de weersomstandigheden toch nog de moeite waard om uit te voeren ook al gaat mijn voorkeur uit naar warmer en aangener weer; zowel voor deelnemers als voor de vleermuizen.

[Ger Beckers]

Zondag 13 september - Schone Rivieren Ontdekmaand, expeditie langs de Maas bij Borgharen

Sinds de invoering van de Coronamaatregelen in maart heeft IVN Maastricht geen excursies meer verzorgd. Gelukkig zijn de regels voor buitenactiviteiten versoepeld en kunnen we de draad weer oppakken. De aftrap is een expeditie naar de Maas als onderdeel van de Schone Rivieren Ontdekmaand. Schone Rivieren strijdt voor plasticvrije rivieren. Dit initiatief van IVN, Plastic Soup Foundation en Stichting Noordzee doet dit met een brede aanpak van opruimen, onderzoeken, oplossen en ontdekken.

Wij hebben gekozen voor een route langs de Maas bij Borgharen. Om 14.00 uur staan 5 mensen bij de kerk in afwachting van wat gaat gebeuren. Het is behoorlijk warm dus het wordt afzien. Naast mij zijn ook Angéla Moberes en Frank Terwindt aanwezig om uitleg te geven over de opruimacties. Na een korte introductie over het dorp lopen we naar het kasteel voor uitleg over de woelige geschiedenis van dit imposante gebouw. Daarna gaan we naar de Maas om de resultaten van het Grensmaasproject te bewonderen. Dit project combineert grindwinning met natuurontwikkeling en hoogwaterbeveiliging. Voor hoogwater zijn we vandaag niet bang want de bedding staat bijna droog. Wel staan we even stil bij de gevolgen van de droogte voor de natuur. Na een tochtje langs de oever geven Angéla en Frank uitleg over de Maas Clean-up-actie op 19 september. Die dag gaan vrijwilligers aan de slag om het afval op de oevers van de Maas op te ruimen. We lopen verder door het nieuwe natuurgebied en bewonderen de vele watervogels op het water en de vele planten op de oevers. Uiteindelijk belanden we aan de rand van Itteren waar we een bezoek brengen aan de nieuwe grindgat/recreatievijver. Angéla legt uit hoe de bewoners meehelpt met het beheer van deze enorme vijver. Vanaf de vijver gaat de route terug naar Borgharen waar we eerst een bezoek brengen aan het paardengraf. Voor de deelnemers is het een zware, maar mooie tocht. Er zijn maar weinig mensen die beseffen hoe veel te zien is rond de Maastrichtse Maasdorpjes Borgharen en Itteren. [Carlo Poolen]

Zondag 20 september - Wandeling naar wijngaarden in Campagne, Mariaberg, Biesland en Jekerdal

Onder ideale weersomstandigheden vond de inmiddels traditionele 'wijnwandeling' plaats. Deze wandeling is een samenwerking tussen buurtnetwerk Campagne en IVN Maastricht. Wat waren we blij dat er vlak voor de tweede lockdown eindelijk een activiteit door kon gaan. Natuurlijk werden de geldende IVN-Coronaregels stipt opgevolgd.

Dat betekende niet alleen de 1,5 meter-regel met handgelletjes maar ook maximaal 50 deelnemers, verdeeld over 3 groepen. De organisatie was in handen van Christien en Maartje van buurtnetwerk Campagne en de natuurgidsen waren Jo, Carlo en Gid van IVN Maastricht.

Dit keer wandelden we niet naar de 'grotere' wijnproducenten in Sint Pieter en het Jekerdal maar naar kleinere wijngaarden van 'hobbywijnboeren' in Wolder, Campagne, Mariaberg en Biesland. Natuur- en buurtzelfbeheer waren evenzeer te bewonderen. De deelnemers waren verrast wat er in deze buurten allemaal te bewonderen was.

Vanaf het kerkplein in Wolder werd via de Winterslag, een holle weg, en de eerste wijngaard aan het Daalhofpad gelopen naar de Emilionlaan. Daar kregen we uitleg over de activiteiten in de buurt. Zo onderhouden buurtbewoners samen een groenstrook met fruitbomen, een bessenplantsoen en een prachtige holle weg. En ze onderhouden een heus kabouterpad. Hier komen we ook bewoonster én IVN-er Henny Kloosterboer tegen die een nestkastjesproject met de school heeft opgezet (*meer over deze buurtbewoners-werkgroep Groen Campagne zie pag 24*).

Daarna maakten we de oversteek naar de Algemene begraafplaats aan de andere kant van de Tongerseweg. Velen waren verrast over de natuurhistorische en de cultuurhistorische waarden van de begraafplaats (*hierover meer in een volgende Humus*).

Ons pad leidde vervolgens naar Mariaberg. In Mariaberg ligt verscholen tussen de zo karakteristieke witte huizen de wijngaard Annadal. Wijngaardenier Francois wist iedereen te boeien met zijn uit de hand gegroeide hobby. Daar werden de eerste glaasjes

heerlijke witte en rode wijn geproefd! Even verder werden de deelnemers verrast door de jonge wijngaard aan het Aramispad. Enthousiaste omwonenden vertelden dat ze een stuk plantsoen hadden overgenomen om er wijndruiven te telen. Ze vertelden over biologisch telen, schade door droge zomers en de noodzaak vakanties op elkaar af te stemmen. De eerste wijn wordt in 2021 verwacht.

Aan de Bieslanderweg werd stilgestaan bij Domein Jekerdal. De wijngaardenier teelt daar puur biologisch. Helaas waren dit jaar veel stokken aangetast door de schimmel en dus verwachtte hij veel minder opbrengst aan wijn. Via het ons zo geliefde Jekerdal en de molen Lombok liepen de groepen door het - voor velen onbekende - Kattenbergvoetpad, een zeer smal paadje tussen de laatste huizen van de Cannerweg, naar de Susserweg. Op het hoogste punt van deze 'kattenrug' ervoeren ze een magnifiek uitzicht over de - professionele - wijngaarden van de Apostelhoeve en Hoeve Nekum.

Via de ecologisch ingerichte 'schapenwei' met uitleg over het bijenhotel werd teruggelopen naar de Emilionlaan. Daar werden de deelnemers ontvangen door buurt-netwerk Campagne en de wijngaardeniers Valère Ceulen en Francois Willems die ons verrastten met een échte wijnproeverij en met heerlijke hapjes. De wijn en de hapjes smaakten goed en de inzet van de bewoners van de Campagne voor de natuur in hun eigen woonomgeving smaakt naar meer. [Gid van Schijndel/Carlo Poolen]

_ Werkgroep Flora

Woensdag 19 augustus – Oostflank Sint-Pietersberg

Door allerlei omstandigheden maar vooral ook door de Coronamaatregelen hebben er maar weinig bijeenkomsten plaatsgevonden, maar die van 19 augustus en 23 september waren wel extra leuk.

Met een grote groep IVN-ers (10!) vertrekken we vanaf het Oog van Sint Pieter. Irma en Enne hebben een route uitgezocht naar de oostflank van de Sint-Pietersberg. Sommigen hebben elkaar al een tijdje niet gezien dus er worden meteen allerlei persoonlijke belevenissen uitgewisseld. Teun heeft intussen ook oog voor de prachtige wolkenlucht. De planten die we zien kennen we uit ons hoofd. Maar op het kalkgras van de berg moeten we toch even in onze flora bladeren. We determineren Grote Tijm. Deze tijmsoort is te onderscheiden van de andere tijmsoorten doordat hij alleen beharing op de ribben van de stengel heeft. Wat verderop langs de groeve ontdekt Pieter een wilg met erg lange blaadjes. Het blijkt een Katwilg te zijn. Deze wilg heeft tot 25 cm lange blaadjes met een rand die naar beneden omgerold is. Bij vogelkijkpunt de Kiekoet ontdekken

we drie grote Keizerskaarsen. De bladeren lopen niet zo lang af langs de stengel zoals bij de andere kaarsen. En de bovenste bladeren zijn heel typisch in een lange spits versmald. We lopen vervolgens langs een akkerrand, waar allerlei bloemen zijn ingezaaid. Heelblaadjes staan er volop. De avond begint te vallen maar het is nog steeds warm als we bij de hoeve Zonneberg aankomen. Door het kalkgrasland aan de oostkant van de Sint-Pietersberg (met een fantastisch uitzicht op Maastricht!) lopen we terug naar het Oog. [Pieter Terpstra]

Woensdag 23 september - determineren

Nadat deze bijeenkomst 2 keer eerder was uitgesteld, heeft Pieter ons een jaar van zijn waarnemingen laten zien. Aan de hand van foto's was aan ons de opdracht om de planten te determineren en Pieter had dan aanvullende informatie. Ook nu weer was de werkgroep bijna voltallig aanwezig en met verschillende flora's zijn we aan de slag gegaan. Van foto's determineren is best lastig omdat bijvoorbeeld de grootte of de bloemkleur soms moeilijk zijn in te schatten. Het leuke was dat Pieter de foto's niet alleen in Maastricht had gemaakt, maar juist ook in andere natuurgebieden. Hij startte met de Driedistel (drie bloemen aan de stengel) genomen in september op de Tevenersheide (Duitse kant van de Brunsummerheide). Ook in september zag hij de Pastinaak in de Kleine Weerd. In juni stond de Grote Engelwortel en Kraailook langs de Maasoever, de Wegdistel en de Wouw (resedafamilie) in de Kleine Weerd. We konden op de foto niet goed zien of Pieter in mei in de Kleine Weerd het Geoord of het Knopig Helmkruid had gefotografeerd, maar het was duidelijk een Helmkruid. In mei heeft hij meer bijzondere waarnemingen gedaan zoals de Zwartblauwe Rapunzel, het Heelkruid (rode lijst plant) en de Kuifhyacint in het Savelsbos. Langs de Dorrenweg in Gronsveld stond het Kruisbladwalstro. Tenslotte zag hij begin mei de Schijnraket aan de Maasoever en in april bij Poort Waerachtig de Gele (gevlekte) Dovenetel. Doordat we steeds de tijd namen om ook mogelijke alternatieven te noemen en de kenmerken op te zoeken was dit een heel leerzame determineeravond. [Irma Kokx]

We zijn nog steeds op zoek naar een coördinator voor de Jekerdal-scharrelkids. Interesse? Neem dan contact op met Carlo Poolen.

_ Werkgroep Natuurbeheer

Zaterdag 1 augustus en 19 september - Boomgaard Mientje, Gronsveld

Het fruit is geplukt dus de bomen kunnen gesnoeid worden. Een stier was door de omheining gebroken om zich in de boomgaard aan het heerlijke fruit te goed te doen. Daarom hebben we de overhangende takken teruggenomen zodat bij het zware beest niet meer zo snel de verleiding zal ontstaan om tegen de omheining te gaan hangen. We hebben in 2 ochtenden de hele boomgaard nagezien.

De oude kersbomen zijn in hoogte teruggenomen en al het dode hout is eruit gezaagd. De pruimenbomen hebben we met beleid gesnoeid want een pruimenboom moet je niet judassen. Het betekent dat, een pruimenboom enorm reageert op snoei met groei. Als je teveel snoeit reageert de pruimenboom met extra groeischeuten op de snoei wat je het jaar erop extra werk oplevert.

Presentielijst: Adrie, Enne, Lucien, Nannie, Mientje, Max, Ieke, José en Dirk.

Zaterdag 10 oktober - Boomgaard Amby, snoeien met de buurt

Vanwege Corona zijn we dit jaar nog niet in Amby geweest om te snoeien.

We beginnen weer vooraan in de boomgaard. De appelbomen hebben veel waterloten en slaan we even over om daarna in de winter te snoeien. Na de bladval heb je een beter overzicht en zie je beter wat eruit gesnoeid moet worden. De jonge aanplant laten we met rust. We hebben op een ochtend bijna de helft van de wei nagezien. We hebben

weer nieuwe mensen ontmoet tijdens een fijne samenwerking met de buurt en IVN, en dat al 26 jaar! Door de buurt werden we verrast met heerlijke zelfgebakken vlaaien en John, die ze gemaakt heeft, is altijd benieuwd hoe ze smaken.

Presentielijst: Dirk, Lucien, Max, José, Nannie en 10 personen uit de buurt; samen 15 personen

Zaterdag 14 november

Snoeien afgelast wegens verscherpte Coronamaatregelen. [Dirk van de Weijer]

hoveniersbedrijf
Groen | centrum Biesland

tuinarchitectuur - sierbestratingen - sierplanten

Al meer dan 25 jaar de specialist op het gebied van
aanleg en onderhoud van creatieve tuinen.

Volg ons op

www.facebook.com/groencentrum.biesland

of kijk op

www.groencentrumbiesland.nl

Cannerweg 262, 6213 BL, Maastricht, tel. 043-3250421

_ Werkgroep Vogels

Zaterdag 14 november - Sovon watervogeltelling

Hieronder staat (*in cursief*) de begintekst van de Sovon-Nieuwsbrief, seizoen 2020/2021, nr 3, november 2020.

Nederland is bij uitstek een land van wetlands en watervogels. Met watervogeltellingen worden objectieve gegevens verzameld over aantallen, verspreiding en de veranderingen daarin. Het landelijke project vindt plaats in het kader van het Netwerk Ecologische Monitoring en wordt ondersteund door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Rijkswaterstaat Centrale Informatievoorziening en het Centraal Bureau voor de Statistiek. De landelijke coördinatie wordt verzorgd door Sovon Vogelonderzoek Nederland. De tellingen worden uitgevoerd door een groot aantal waarnemers van vogelwerkgroepen, behorende instanties, provincies en instituten. Er worden maandelijks tellingen uitgevoerd in monitoringgebieden (alle watervogelsoorten, in Rijkswateren en overige Vogelrichtlijngebieden), pleisterplaatsen (ganzen en zwanen) en in januari de Midwintertelling.

In het kader van deze Sovon-watervogeltelling gaan Carlo, René, Maurice en Nico in de maanden september tot en met april op de tweede zaterdag van de maand op pad. En soms is het dan heel koud. Maar ja, voor een hobby moet je wel eens iets extra's over hebben. Het traject omvat een stuk van de Maas. Geteld worden watergebonden vogels, zowel in het water als op de oevers. Het tellen start om 9.00 uur. Het traject begint bij de stuw van Borgharen en eindigt in Itteren. Normaliter gaan we als vier-tal samen op pad maar vanwege de verstrengde Coronamaatregelen zijn er nu twee groepjes gemaakt. Op 14 november hebben René en Nico het eerste

deel van het traject voor hun rekening genomen. Carlo en Maurice het tweede deel. Twee leuke details: de IJsvogel liet zich gelukkig weer zien en er zaten opvallend veel Wintertalingen op en bij een groot grindbed in de Maas. Het lekkere weer tijdens het tellen was deze keer mooi meege-nomen.

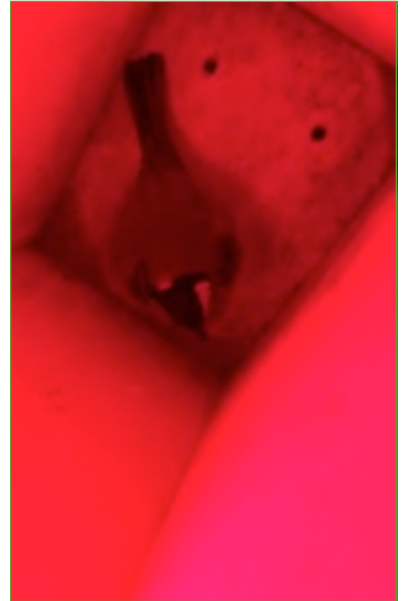
PS: Ook een aantal andere leden van de WGV doen mee aan deze telling, maar dan onder de vlag van de Vogel-wacht Limburg. [Nico Wetzels]

Een nieuwe tuin

Afgelopen zomer ben ik verhuisd. Van Sint Pieter naar Kanne. Verhuizen neemt veel rompslomp en ook wel emoties met zich mee, maar ik heb het geluk naar een prachtig plekje verhuisd te zijn. Het huis voelt goed, de omgeving voelt heerlijk en de tuin voelt geweldig. Als vogelliefhebber is een nieuwe tuin extra spannend... Wat zou er allemaal rondvliegen? Het leuke is dat dat telkens verandert. Per seizoen, maar ook door de jaren heen. Samen met lief Frank en mijn drie kids Tom (13), Jasper (12) en Lisa (11) ontdek ik het leven in onze nieuwe tuin. Een kort verslag van de eerste, veelbelovende maanden.

Tijdens de zomer hebben we buiten geleefd. Genoten van de Boerenzwaluwen en de Gierzwaluwen die over de tuin heen scheerden. Bij het vallen van de avond werden ze afgelost door vleermuizen. In de klimophaag huist een Spitsmuis die dagelijks onder veel geritsel op jacht was naar insecten. Eén keer zagen we hem een vlinder te grazen nemen tussen de bladeren van de haag. Gasten als Koolmees, Pimpelmees, Roodborst, Vink en Huismus zijn regelmatig aanwezig. Maar ook de Grote bonte specht laat zich zien en horen. In de topjes van de bomen in de straat horen we vaker Putters. Snel de verrekijsker erbij en dan genieten van hun prachtige kleuren. Met het intreden van de herfst zijn er meer Merels te zien. Af en toe zien we ook de Heggenmus en de Winterkoning. Frank ontdekte ons eerste Goudhaantje in een van de sparren in de tuin. Wat een heerlijk, beweeglijk vogeltje blijft dat toch. De kokers met zonnebloempitten worden nu constant bezocht door Koolmezen en Pimpelmezen. De Koolmezen lijken aardig territoriaal. Regelmatig zien we ze achter elkaar en achter de pimpelmezen aan vliegen. Vanochtend zat de eerste "Greunvink" (Groenling) op de pitten. Die was in het geheel niet onder de indruk van het drukke heen-en-weer vliegen van de mezen. Ze bleef rustig op de voerkoker zitten en at op haar gemak door. Een aantal weken geleden hebben we een mezenestkast opgehangen. Nieuwsgierig als we zijn hebben we begin november om 21 uur eens door een kiertje naar binnen geгляurd: Yes, een slapende Koolmees! Wil je dit ook doen? Gebruik dan een rode lamp en wees heel stil. Dan kun je de slapende mees even stiekem bewonderen.

Brainstormend over een voedertafel kwam Frank op het idee om een plankje te maken in de klimophaag en daar eens levende meelwormen op te leggen. Zo gezegd, zo gedaan. Dan meteen ook maar een weddenschap ervan maken. Wie eet als eerste van de wormen?? Frank en Lisa: Roodborst. Janneke: Koolmees. Tom: Muis. Jasper: Pimpelmees. Vol spanning hebben we de eerste uren naar het plankje gekeken. De eerste bezoeker was een achterdochtige Koolmees. Als een Kolibrie bleef hij voor het plankje vliegen. Toen een aarzelende landing en

een korte verkenning van het aanbod. Zonder de meelwormen aangeraakt te hebben was de Koolmees weer verdwenen. Hij is nog terug geweest, maar was niet overtuigd van de maaltijd. En toen was daar de Roodborst. Die landde op het plankje en verorberde zonder aarzelen een meelworm. Twee winnaars dus. Uiteindelijk heeft ook de Koolmees wel eens een worm verschalkt, maar de koker met zonnebloempitten heeft toch duidelijk de voorkeur. Toms keuze voor de muis was overigens ook niet slecht: beelden van onze wildcamera, gericht op het plankje, laten zien dat tijdens de nacht ook de muis (al was het niet de spitsmuis) komt smullen van de meelwormen.

Overigens biedt een paar honderd meter lopen vanuit Kanne ook uitstekende vogelmogelijkheden. Spreeuw, Witte kwikstaart, Grote gele kwikstaart, Buizerd, Torenavalk, Groene specht, Kramsvogel en nog veel meer hebben we al ontdekt tijdens onze wandelingetjes. Maar je eigen vogeltuin is en blijft een bron van energie en wij raken er nooit op uitgekeken!

Op 29, 30 en 31 januari 2021 vindt de jaarlijkse Tuinvogeltelling weer plaats. Vanuit Kanne kan ik mijn gegevens niet invoeren, maar tellen ga ik zéker! Doe ook mee en laat je verrassen door de vogels in je tuin.

Kijk voor meer informatie op

<https://www.vogelbescherming.nl/in-mijn-tuin/nationale-tuinvogeltelling>.

[Janneke Ackermans]

_ Werkgroep BOP

Jubileumlocatie kreeg bezoek

Chrit en ik hebben een tijdje geleden bij onze jubileumlocatie Eik en Beuk in het veld wat meetwerk verricht en zo ontstond de vraag wie van ons cluppie hier straks gaat snoeien, of gaat repareren als er iets kapot is, of bij andere locaties van ons de bordjes en paaltjes vervangt als het nodig is? We waren het met elkaar eens: “eigenlijk moet voor dat soort klussen een werkgroepje komen; we gaan dat lanceren in het aanstaande coördinatorenoverleg”. Het overleg was het unaniem met ons eens, “goed idee, en dan maken we een mooie flyer waarmee we alle leden met handige handjes uitnodigen om in het werkgroepje deel te nemen”.

Een paar dagen later, 16 oktober om precies te zijn, de flyer voor de handige handjes moest nog gemaakt worden, kreeg ik een Whatsappje van Chrit.

Er was geen twijfel over mogelijk: onze jubileumlocatie met de zitbank van silex heeft bezoek gehad. Een vos, een das? Geen idee. Ik besluit er meteen heen te gaan om de schade op te nemen. Ter plekke aangekomen zag ik aan de buitenkant van het hol geen sporen, pootafdrukjes, drolletjes of andere stille getuigen van bewoning. Het stonk er ook niet. Tja, en daarbinnen? Voorzichtig ging ik met een dun buigzaam takje het hol in, God weet wat eruit zou kruipen of geluid zou maken. Maar niks van dat alles; niemand thuis. De woning bleek kleiner te zijn dan dat de foto deed vermoeden. Het begin was weliswaar een forse opening, 30 cm in doorsnede schat ik, maar al gauw ging dat over naar een gangetje van ongeveer 3 cm in doorsnede. Met een tak kwam ik niet verder dan 40 cm diep. Daar komt een das niet in, zelfs geen magere. Wie het weet mag het zeggen. Ik heb het gangetje gevuld met aarde en voor de opening heb ik als tijdelijke oplossing een grote kei gelegd. De eerste klus van BOP is geklaard. Wie of wat is BOP? Dat is de naam van het nieuwe werkgroepje: Beheer en Onderhoud Projecten.

Toen ik klaar was ontdekte ik dat onze jubileumlocatie nóg een bezoeker had gehad. Op zich niet vreemd want het oude paadje er naar toe was, na de forse snoei- en maaibeurt van afgelopen zomer, eindelijk weer goed te zien en ook fatsoenlijk beloopbaar.

De uitgesneden letters en cijfers in de cortenstalen plaat bleken met sillexsteentjes te zijn opgevuld. Dat krijgt een das never nooit voor mekaar.

[Chris van den Ende]

Werkgroep BOP zoekt handjes

IVN Maastricht heeft in de loop der jaren nogal wat projecten gerealiseerd in de stad en in het buitengebied. Het heeft heel wat inspanning gekost om deze projecten te realiseren en het zou jammer zijn als deze inspanning teniet wordt gedaan door de tand des tijds die z'n werk doet, vandalen die altijd weer een paaltje of bordje weten te vernielen en alles wat groeit en bloeit niet onderhouden wordt. Daarom bestaat sinds kort de werkgroep BOP die zich gaat bezighouden met het **Be**heer en **O**nderhoud van deze Projecten. Het is de bedoeling om met een aantal enthousiaste leden een middag of ochtend af te spreken en bij de projecten te snoeien, kapotte bordjes en paaltjes te vervangen, obstakels op te ruimen en controles uit te voeren. BOP is op zoek naar handen die uit de mouwen gestoken willen worden. Diverse handen hebben zich al aangemeld.

Ook iets voor jou? Meld je aan met een e-mailtje, chris.vandenende53@gmail.com.

[Chris van den Ende]

Blijf op de hoogte van de activiteiten van IVN Maastricht

E-mail service: aanmelden bij Chrit Merckelbagh, werkgroep PR:
chritm@gmail.com

Website: kijk ook op de website voor het laatste nieuws,
www.ivn.nl/maastricht

Humus: nr. 109 - JUBILEUMSPECIAL -
komt uit: begin mei en loopt tot half september 2021

Bie dur Lei

(Châlet D'n Observant)

Midden in de ENCI-groeve ligt het infocentrum 'Bie dur Lei' (Châlet D'n Observant) met een prachtig terras waar het heerlijk toeven is.

Geniet van het fantastische uitzicht op de Observant, de visvijver en de ENCI-groeve met haar adembenemende kalkwanden.

Of beklim de trap naar het spectaculaire uitzichtplatform.

Binnen is er een doorlopende informatiefilm over het 'Plan van Transformatie ENCI-gebied', waar beheerder Lei Bellefroid u trouwens alles over kan vertellen.

Het is niet alleen een plek om lekker uit te rusten onder het genot van een hapje en een drankje, maar ook het vertrekpunt van o.a. een fotospeurtocht, prachtige wandelingen (5-25 km) en fietstochten. Deze zijn gratis te verkrijgen.

De kinderen kunnen gratis op zoek naar fossielen in mergelblokken.

Met hamer, helm en veiligheidsbril wordt het een spannend avontuur.

Voor de grote avonturiers zijn er rondleidingen door de ENCI-groeve.

In de vijver kan gevist worden en als u met een groep een op-maat-gesneden excursie of activiteit zou willen, kan dat geregeld worden.

Bie dur Lei is het hele jaar door geopend
op woensdag en donderdag van 12.00 tot 17.00 uur,
op vrijdag, zaterdag en zondag van 11.00 uur tot 18.00 uur.

Adres: Lage Kanaaldijk 117, 6212 NA Maastricht
e-mail: chaletobservant@gmail.com
website: www.chaletobservant.nl

Lid worden?

Draagt u IVN een warm hart toe of wilt u zelf actief meedoen in een van de werkgroepen? Geef u dan op als lid en sluit aan bij de afdeling Maastricht:

1) via de website:

www.ivn.nl/maastricht onder de knop 'Lid worden'

2) via het secretariaat:

Carlo Poolen: telefoon 043-3626261 of per e-mail: ivn.maastricht@home.nl

Het IVN-lidmaatschap kost:	€
IVN-lid (en aangesloten bij afdeling Maastricht) inclusief: - afdelingsblad Humus (3x per jaar) - tijdschrift Mens en Natuur (4x per jaar)	24,-
IVN-lid (en aangesloten bij afdeling Maastricht) inclusief: - afdelingsblad Humus (3x per jaar) - tijdschrift Mens en Natuur (4x per jaar) - abonnement tijdschrift de Natuurgids (8x per jaar)	43,-
Huisgenoot- of Jeugd lid	5,-

Donateur worden?

Wilt u geen lid van onze vereniging zijn, maar ons wel financieel steunen? Dat kan! Maak minimaal € 15,- over op bovenstaande rekening onder vermelding van: donatie. U ontvangt dan 3x per jaar ons afdelingsblad 'Humus'. U heeft geen stemrecht en u krijgt geen korting op IVN-cursussen en andere IVN-activiteiten.

Aducerteren in Humus

De kosten voor 1 jaar (3 nummers) adverteren bedragen:

¼ pagina € 25,-; ½ pagina € 50,-; 1 pagina € 75,- (in zwart/wit)

Kopij voor Humus 109 (verschijnt mei 2021)

Aanleveren uiterlijk 5 april bij Chris van den Ende,

e-mail: chris.vandenende53@gmail.com

Redactie Humus: Chrit Merckelbagh, Tineke de Jong, Chris van den Ende.

Afdelingsblad Humus verschijnt 3x per jaar.

ivn natuur
educatie
Maastricht

www.iun.nl/maastricht

